

Asia: VN/2401/2026

Ehdotus kansalliseksi mediakasvatuslinjauksiksi

1. Johdanto

Mahdolliset kommentit ja huomiot johdannosta:

Suomen Lukiolaisten Liitto (SLL) katsoo, että johdannossa on kuvattu asianmukaisesti linjausten valmisteluprosessia ja tarvetta päivittämiselle sekä avattu keskeiset käsitteet selkeästi. Käsitteitä käytetään asiakirjassa yhdenmukaisesti.

Osiossa on avattu melko tiiviisti nykyistä lasten ja nuorten mediaympäristöä. SLL katsoo, että johdannossa olisi aiheellista kuvata ympäristöä nykyistä tarkemmin. Tekoälyn ja informaatiovaikuttamisen lisäksi keskeisiä teemoja olisivat esimerkiksi se, että moni sosiaalisen median alusta tai foorumi on hyvin jakautunut käyttäjiltään esimerkiksi sukupuolen mukaan, ja se, että vahvasti algoritmiin ja personointiin perustuva järjestelmä lisää yhteiskunnan kuplautumista entisestään.

2. Mediakasvatuksen nykytila

Mahdolliset kommentit ja huomiot mediakasvatuksen nykytilasta:

Luvussa todetaan osuvasti, että yhteiskunnallinen ja alueellinen eriarvoistuminen haastavat mediakasvatuksen vaikuttavuutta entisestään ja että ihmisten kokemat todellisuudet eriytyvät ideologisesti ja fyysisesti. SLL katsoo, että haasteisiin tulisi nostaa mukaan uusien teknologioiden kehitys ja mediakasvatuksen rooli niiden vastuulliseen käyttöön opettamisessa. Samoihin haasteisiin viitaten SLL näkee, että demokratiakasvatuksen ja mediakasvatuksen tulisi kulkea käsi kädessä demokratian turvaamiseksi. Nykytilan kuvauksessa olisi aiheellista käsitellä myös luottamusta mediainstituutioihin ja tähän liittyvien näkemysten vaikutuksia medialukutaitoon.

3. Visio

Mahdolliset kommentit ja huomiot visiosta:

SLL:n mielestä visio on tiivis ja selkeä.

4. Tavoitteet

Mahdolliset kommentit ja huomiot tavoitteista:

SLL pitää tavoitteita osuvina, oikeasuuntaisina ja sopivan tiiviinä. Erityisesti ensimmäinen tavoite on keskeinen: SLL alleviivaa toimijuuden merkitystä vihapuheen, disinformaation ja syrjäytymisen vähentämisessä.

5. Toimenpiteet

Mahdolliset kommentit ja huomiot toimenpiteistä:

Kohdassa 5.2 toimenpide "Vahvistetaan medialukutaidon asemaa opetuksessa" jättää avoimeksi sen, että miten medialukutaidon tavoite aiotaan määritellä kaikilla koulutusasteilla, eli onko tarkoitus avata opetussuunnitelmien perusteet ja päivittää niitä. Lukion opetussuunnitelman perusteissa (2019) medialukutaito on jo osa äidinkielen ja kirjallisuuden oppiainetta.

6. Toimeenpano ja seuranta

Mahdolliset kommentit ja huomiot toimeenpanosta ja seurannasta:

SLL pitää kuvausta eri tahojen vastuualueista selkeänä ja kattavana. Listauksesta huomaa, että vastuu mediakasvatuksesta on pirstaloitunut hyvin laajalle kentälle.

SLL kannattaa lämpimästi sitä, että raportointityökalua ollaan kehittämässä ympärivuotiseen suuntaan jatkossa mediakasvatuslinjauksissa esitettyjen toimenpiteiden toteutumista seurataan tarkemman toimeenpanosuunnitelman mukaisesti.

7. Liitteet

Mahdolliset kommentit ja huomiot liitteistä:

-

8. Yleiset kommentit linjausluonnoksesta

Yleiset kommentit kokonaisuudesta:

-

9. Muita mahdollisia terveisiä valmistelijoille

Muita mahdollisia terveisiä:

-

Hynönen Iiris

